

Somogy megye vízibogarainak katalógusa (Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae, Noteridae, Gyrinidae, Spercheidae, Hydrochidae, Helophoridae, Hydrophilidae, Hydraenidae)

CSABAI ZOLTÁN

CSABAI, Z.: *Catalogue of the aquatic beetle fauna of Somogy county (Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae, Noteridae, Gyrinidae, Spercheidae, Hydrochidae, Helophoridae, Hydrophilidae, Hydraenidae)*

Abstract: At the moment 51 genus, 180 species of aquatic beetles (13 Haliplidae, 78 Dytiscidae, 2 Noteridae, 6 Gyrinidae, 1 Spercheidae, 5 Hydrochidae, 8 Helophoridae, 61 Hydrophilidae, 6 Hydraenidae) are known in the fauna of Somogy county; it is more than 68 percentage of the Hungarian water beetle fauna.

Bevezetés

Első ízben POLINSZKY (1886) tesz említést Somogy megye területén gyűjtött vízibogarakról: négy faj előfordulását közli. A Fauna Regni Hungariae Coleoptera kötetében (KUTHY 1897) egyetlen tárgyalt család vonatkozásában sem találunk Somogy megyei lelőhelyadatot. CSIKI (1946) összefoglaló munkájában két faj előfordulását említi.

Somogy megyében az első komplex jellegű faunafeltárást célzó vizsgálat 1975-től a Barcsi Borókás TK kutatása volt. Ennek keretében HORVATOVICH (1981b) számol be a tájvédelmi körzet Dytiscidae faunájáról. További közleményeiben (HORVATOVICH 1979, 1980, 1981a) is említi a területről előkerült ritkább fajokat.

A közelmúltban GIDÓ és SZÉL (1998) új gyűjtési adatok közlése mellett, összefoglalta a Duna–Dráva Nemzeti Park Dráva menti részéről származó irodalmi és gyűjteményi adatokat. A közleményben 125 faj Somogy megyei előfordulási adatát ismertették.

A Somogy megyében végzett faunisztikai vizsgálatok során előkerült számos olyan ritka faj, amelyek adatait a magyar irodalom – e fajok újabb előkerüléséről beszámolva – gyakran idézi (ÁDÁM 1986, 1993, CSABAI et al. 1999, CSABAI 2000).

ENDRÖDY-YOUNGA (1967) az *Ochthebius adriaticus* Reitter, 1886 siófoki előfordulását közli, majd ezt az adatot TÓTH (1991) is átveszi. Mindkét említés az MTM gyűjteményében elhelyezett, Lichneckert által gyűjtött, valóban a kérdéses fajhoz tartozó egyetlen régi példányon alapul. A faj kizárólag az Adria vidékén honos, így nagy valószínűséggel hibás cédulázásról van szó (Csabai és SZÉL 1999), ezért a fajt nem szerepeltettem a listában.

Ugyancsak nem szerepelnek a jegyzékben a téves határozáson alapuló, későbbiekben revideált adatok. A HORVATOVICH (1981a, b) által közölt, GIDÓ és

SZÉL (1998) által is átvett *Hydroporus umbrosus* (Gyllenhal, 1808) adat valójában *Hydroporus neglectus* Schaum, 1845 példányt takar. Ugyancsak HORVÁTOVICH (1981b) közölte a *Dytiscus circumcinctus* Ahrens, 1811 és *Rhantus exoletus* (Forster, 1771) fajokat, amelyek szintén téves határozás eredményei (*D. circumflexus* Fabricius, 1801 és *Rh. latitans* Sharp, 1882). Téves határozás a GIDÓ és SZÉL (1998) által közölt és CSABAI és SZÉL (1999) által is átvett *Helophorus flavipes* Fabricius, 1792 faj potonyi adata is (Gidó Zsolt szóbeli közlése).

A Mátra Múzeum (Gyöngyös) bogárgyűjteményeinek anyagát ÁDÁM (1994) illetve CSABAI et al. (2001) részletesen feldolgozták. A Déri Múzeum (Debrecen) gyűjteményében nem találtam Somogy megyéből származó példányt. A Janus Pannonius Múzeum (Pécs) gyűjteményéről ÁDÁM (1996), valamint GIDÓ és SZÉL (1998) nyújt összefoglalást, a későbbiekben a gyűjteményben elhelyezett, Gidó Zsolt 1999-es Dráva menti gyűjtéseiből származó példányok adatait coll: JPM rövidítéssel jelöltem a listában. A Magyar Természettudományi Múzeum (Budapest) bogárgyűjteményének (rövidítve: coll: MTM) vonatkozó részeit is áttekintettem. Csak abban az esetben tüntettem fel gyűjteményi példányt, ha az adott faj esetében nincs publikált, Somogy megyéből származó adat. További gyűjtemények feldolgozására a jelen keretek között nem nyílt lehetőségem.

Néhány faj esetében a Somogy megyei előfordulást csak Lichneckert által gyűjtött síófoki cédlulázású példányok bizonyítják. Ezek eredete kétséges, így az ilyen fajokat kérdéses adatként (rövidítve: KA) kezeltem.

Több irodalmi adat esetében előfordul az, hogy a szerző az adott fajt nem a jelenleg érvényes néven közölte, jelen munkában ennek említésére külön nem tértem ki, a szinonimaviszonyok CSABAI (2000), illetve CSABAI és SZÉL (1999) munkájában részletesen megtalálhatók.

Bár nem a szó szoros értelmében vízibogarak, rendszertani okokból a nagyrészt szárazföldi életmódú Sphaeridiinae alcsalád (Hydrophilidae) fajait is jelen cikk tárgyalja.

A megye egyes területei igen eltérő mértékben kutattak. A vízibogár-faunát tekintve a Barcsi-Ösborókás az egyetlen kielégítően feltárt terület. Aránylag nagy számú adattal rendelkezünk a Dráva menti területek néhány vízteréből, illetve a Balaton déli partjának egyes területeiről (Fonyód, Vörs, Zamárdi), ugyanakkor a megye többi részéről mindössze szórványadataink vannak, amelyek jó része csak régi, sokszor a századforduló környékéről származó példányokon alapul.

Napjainkig Somogy megyéből az érintett családokból 51 génusz 180 fajának előfordulása ismert, amely a magyar faunának több, mint 68 százaléka.

A *Gyrinus marinus* Gyllenhal, 1808 és a *Berosus geminus* Reiche & Saulcy, 1856 magyarországi előfordulását mindössze egy-egy Somogy megyei példány bizonyítja (ÁDÁM 1992, CSABAI és SZÉL 2000).

A *Halipilus fulvus* (Fabricius, 1801), a *Hydroporus discretus ponticus* Zaitzev, 1927, a *Hydroporus hebaueri* Hendrich, 1990, a *Hygrotus pallidulus* (Aubé, 1850), a *Laccornis koeae* (Ganglbauer, 1904), az *Agabus biguttatus* (Olivier, 1795), az *Agabus labiatus* (Brahm, 1790), az *Agabus nebulosus* (Forster, 1771), az *Agabus paludosus* (Fabricius, 1801), az *Aulonogyrus concinnus* (Klug, 1834), a *Gyrinus marinus* Gyllenhal, 1808, a *Hydrochus brevis* Herbst, 1793, a *Hydrochus carinatus* Germar, 1824, a *Helophorus obscurus* Mulsant, 1844 és a *Helophorus redtenbacheri* Kuwert, 1885 fajoknak csak régi adatait ismerjük a megyéből, az utóbbi 50 évben nem kerültek elő.

Somogyból ismert fajok jegyzéke

Haliplidae

Haliplus flavicollis Sturm, 1834 – Gidó és Szél (1998).

Haliplus fluviatilis Aubé, 1836 – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).

Haliplus fulvicollis Erichson, 1837 – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (1999), Csabai (2000).

Haliplus fulvus (Fabricius, 1801) – coll: MTM.

Haliplus furcatus Seidlitz, 1887 – Csiki (1946).

Haliplus heydeni Wehncke, 1875 – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Haliplus immaculatus Gerhardt, 1877 – coll: JPM.

Haliplus laminatus (Schaller, 1783) – coll: JPM.

Haliplus lineatocollis (Marsham, 1802) – Gidó és Szél (1998).

Haliplus obliquus (Fabricius, 1787) – Ádám (1996).

Haliplus ruficollis (De Geer, 1774) – Polinszky (1886), Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).

Haliplus variegatus Sturm, 1834 – coll: MTM.

Pelodytes caesus (Duftschmid, 1805) – Ádám (1996), Merkl (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

Dytiscidae

Copelatus haemorrhoidalis (Fabricius, 1787) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hydroglyphus geminus (Fabricius, 1792) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

Bidessus nasutus Sharp, 1887 – Horvatovich (1981b), Gidó és Szél (1998).

Bidessus unistriatus (Goeze, 1777) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hygrotus decoratus (Gyllenhal, 1808) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hygrotus impressopunctatus (Schaller, 1783) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

Hygrotus inaequalis (Fabricius, 1776) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

Hygrotus pallidulus (Aubé, 1850) – Ádám (1992), Csabai (2000) – KA.

Hygrotus parallelogrammus (Ahrens, 1812) – Csabai et al. (2001).

Hygrotus versicolor (Schaller, 1783) – coll: JPM.

Graptodytes bilineatus (Sturm, 1835) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Graptodytes granularis (Linnaeus, 1767) – Polinszky (1886), Horvatovich (1981a, b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Graptodytes pictus (Fabricius, 1787) – Gidó és Szél (1998).

Hydroporus angustatus Sturm, 1835 – Horvatovich (1981a, b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hydroporus discretus discretus Fairmaire & Brisout, 1859 – Horvatovich (1981b), Ádám (1993), Gidó és Szél (1998), Csabai (2000).

Hydroporus discretus ponticus Zaitzev, 1927 – Ádám (1993), Csabai (2000).

Hydroporus erythrocephalus (Linnaeus, 1758) – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hydroporus fuscipennis Schaum, 1868 – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hydroporus hebaueri Hendrich, 1990 – Ádám (1986), Csabai (2000).

Hydroporus melanarius Sturm, 1835 – Horvatovich (1981a), 1981b, Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai (2000).

Hydroporus neglectus Schaum, 1845 – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai (2000).

Hydroporus nigrita (Fabricius, 1792) – Horvatovich (1981b), Gidó és Szél (1998).

Hydroporus notatus Sturm, 1835 – Horvatovich (1981a, b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai (2000).

Hydroporus palustris (Linnaeus, 1761) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hydroporus planus (Fabricius, 1781) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Hydroporus scalesianus Stephens, 1828 – Csabai (2000).

Hydroporus striola (Gyllenhal, 1826) – Ádám (1992, 1996), Gidó és Szél (1998).

Hydroporus tristis (Paykull, 1798) – Horvatovich (1979, 1980, 1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Porhydrus lineatus (Fabricius, 1775) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

- Porhydrus obliquesignatus* (Bielz, 1852) – coll: MTM.
- Scarodytes halensis* (Fabricius, 1787) – Csabai et al. (2001).
- Suphrodytes dorsalis* (Fabricius, 1787) – Horvatovich (1980), 1981b, Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Laccornis koeae* (Ganglbauer, 1904) – coll: MTM.
- Hyphydrus anaticus* Guignot, 1957 – Ádám (1992), Csabai (2000).
- Hyphydrus ovatus* (Linnaeus, 1761) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Hydrovatus cuspidatus* (Kunze, 1818) – coll: MTM.
- Laccophilus hyalinus* (De Geer, 1774) – Merkl (1996).
- Laccophilus minutus* (Linnaeus, 1758) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Laccophilus poecilus* Klug, 1834 – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Agabus biguttatus* (Olivier, 1795) – coll: MTM – KA.
- Agabus bipustulatus* (Linnaeus, 1767) – Horvatovich (1981b), Ádám (1994, 1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Agabus chalconatus* (Panzer, 1797) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Agabus guttatus* (Paykull, 1798) – Horvatovich (1981b), Gidó és Szél (1998).
- Agabus labiatus* (Brahm, 1790) – coll: MTM – KA.
- Agabus nebulosus* (Forster, 1771) – coll: MTM – KA.
- Agabus neglectus* Erichson, 1837 – Ádám (1996), Csabai (2000).
- Agabus paludosus* (Fabricius, 1801) – coll: MTM.
- Agabus subtilis* Erichson, 1837 – Ádám (1986, 1996), Gidó és Szél (1998), Csabai (2000).
- Agabus striolatus* (Gyllenhal, 1808) – Horvatovich (1981a), 1981b, Ádám (1986), 1996, Gidó és Szél (1998), Csabai (2000).
- Agabus uliginosus* (Linnaeus, 1761) – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Agabus undulatus* (Schränk, 1776) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Platambus maculatus* (Linnaeus, 1758) – Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Ilybius ater* (De Geer, 1774) – Horvatovich (1981b), Ádám (1994, 1996), Gidó és Szél (1998).
- Ilybius fenestratus* (Fabricius, 1781) – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Ilybius fuliginosus* (Fabricius, 1792) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Ilybius guttiger* (Gyllenhal, 1818) – Ádám (1992), Csabai (2000).
- Ilybius quadriguttatus* (Lacordaire, 1835) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Ilybius subaeneus* Erichson, 1837 – Csiki (1946), Horvatovich (1980), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Rhantus bistriatus* (Bergsträsser, 1778) – Gidó és Szél (1998).
- Rhantus consputus* (Sturm, 1834) – coll: MTM.
- Rhantus frontalis* (Marsham, 1802) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Rhantus grapii* (Gyllenhal, 1808) – Gidó és Szél (1998).
- Rhantus latitans* Sharp, 1882 – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Rhantus suturalis* (MacLeay, 1825) – Horvatovich (1980, 1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Colymbetes fuscus* (Linnaeus, 1758) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Hydaticus grammicus* (Germar, 1830) – Horvatovich (1981a), 1981b, Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Hydaticus seminiger* (De Geer, 1774) – Horvatovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Hydaticus transversalis* (Pontoppidan, 1763) – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).
- Graphoderus austriacus* (Sturm, 1834) – Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).
- Graphoderus cinereus* (Linnaeus, 1758) – Ádám (1996).
- Graphoderus zonatus* (Hoppe, 1795) – coll: MTM.
- Acilius canaliculatus* (Nicolai, 1822) – Gidó és Szél (1998).
- Acilius sulcatus* (Linnaeus, 1758) – Ádám (1994), Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Dytiscus circumcinctus* Ahrens, 1811 – coll: MTM.

Dytiscus circumflexus Fabricius, 1801 – coll: JPM.

Dytiscus dimidiatus Bergsträsser, 1778 – Horvátovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Dytiscus marginalis Linnaeus, 1758 – Ádám (1996), Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).

Cybister lateralimarginalis (De Geer, 1774) – Horvátovich (1981b), Ádám (1996), Gidó és Szél (1998).

Noteridae

Noterus clavicornis (De Geer, 1774) – Horvátovich (1981b), Ádám (1996), Merkl (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

Noterus crassicornis (O.F.Müller, 1776) – Horvátovich (1981b), Ádám (1996), Merkl (1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

Gyrinidae

Aulonogyrus concinnus (Klug, 1834) – Ádám (1992), Csabai (2000) – KA.

Gyrinus distinctus Aubé, 1836 – Ádám (1994).

Gyrinus marinus Gyllenhal, 1808 – Ádám (1992), Csabai (2000) – KA.

Gyrinus paykulli (Ochs, 1927) – coll: JPM.

Gyrinus substriatus Stephens, 1829 – Ádám (1994, 1996), Gidó és Szél (1998), Csabai et al. (2001).

Orectochilus villosus (O.F.Müller, 1776) – Kovács et al. (2000).

Spercheidae

Spercheus emarginatus (Schaller, 1783) – Gidó és Szél (1998).

Hydrochidae

Hydrochus angustatus Germar, 1824 – coll: MTM.

Hydrochus brevis Herbst, 1793 – coll: MTM – KA.

Hydrochus carinatus Germar, 1834 – Gidó és Szél (1998).

Hydrochus elongatus (Schaller, 1783) – Gidó és Szél (1998).

Hydrochus megaphallus Berge Henegouwen, 1988 – Merkl (1996), Csabai és Szél (1999).

Helophoridae

Helophorus aquaticus (Linnaeus, 1758) – Gidó és Szél (1998).

Helophorus brevipalpis Bedel, 1881 – Gidó és Szél (1998).

Helophorus granularis (Linnaeus, 1761) – Polinszky (1886), Gidó és Szél (1998).

Helophorus longitarsis Wollaston, 1864 – Endrődy-Younga (1967), Tóth (1991).

Helophorus montenegrinus Kuwert, 1885 – Gidó és Szél (1998).

Helophorus nubilus Fabricius, 1776 – Gidó és Szél (1998).

Helophorus obscurus Mulsant, 1844 – coll: MTM – KA.

Helophorus redtenbacheri Kuwert, 1885 – coll: MTM – KA.

Hydrophilidae

Coelostoma orbiculare (Fabricius, 1775) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).

Sphaeridium bipustulatum Fabricius, 1781 – Gidó és Szél (1998).

Sphaeridium lunatum Fabricius, 1792 – Horvátovich (1980), Gidó és Szél (1998).

Sphaeridium scarabaeoides (Linnaeus, 1758) – Gidó és Szél (1998).

Sphaeridium substriatum Faldermann, 1838 – Gidó és Szél (1998).

Cercyon analis (Paykull, 1798) – coll: MTM.

Cercyon bifenestratus Küster, 1851 – Gidó és Szél (1998).

Cercyon convexiusculus Stephens, 1829 – Gidó és Szél (1998).

Cercyon granarius Erichson, 1837 – coll: MTM.

Cercyon haemorrhoidalis (Fabricius, 1775) – coll: MTM.

Cercyon hungaricus Endrődy-Younga, 1968 – Endrődy-Younga (1967, 1968, 1969), Gidó és Szél (1998), Csabai és Szél (1999) – KA.

Cercyon impressus (Sturm, 1807) – Endrődy-Younga (1967).

Cercyon laminatus Sharp, 1873 – Gidó és Szél (1998).

Cercyon lateralis (Marsham, 1802) – Gidó és Szél (1998).

Cercyon marinus Thomson, 1853 – Gidó és Szél (1998).

Cercyon nigriceps (Marsham, 1802) – coll: MTM.

Cercyon obsoletus (Gyllenhal, 1808) – Endrődy-Younga (1967).

Cercyon pygmaeus (Illiger, 1801) – coll: MTM.

Cercyon quisquilius (Linnaeus, 1761) – Gidó és Szél (1998).

Cercyon sternalis Sharp, 1918 – Gidó és Szél (1998).

- Cercyon terminatus* (Marsham, 1802) – coll: MTM.
- Cercyon tristis* (Illiger, 1801) – Gidó és Szél (1998).
- Cercyon unipunctatus* (Linnaeus, 1758) – Gidó és Szél (1998).
- Cercyon ustulatus* (Preyssler, 1790) – coll: MTM.
- Cryptopleurum crenatum* (Panzer, 1794) – coll: MTM.
- Cryptopleurum minutum* (Fabricius, 1775) – Gidó és Szél (1998).
- Cryptopleurum subtile* Sharp, 1884 – Gidó és Szél (1998), Csabai és Szél (1999).
- Megasternum obscurum* (Marsham, 1802) – Gidó és Szél (1998).
- Hydrobius fuscipes* (Linnaeus, 1758) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Limnaxenus niger* (Zschach, 1788) – Gidó és Szél (1998).
- Anacaena globulus* (Paykull, 1798) – Gidó és Szél (1998).
- Anacaena limbata* (Fabricius, 1792) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Anacaena lutescens* (Stephens, 1829) – Gidó és Szél (1998).
- Laccobius bipunctatus* (Fabricius, 1775) – Gidó és Szél (1998).
- Laccobius gracilis* Motschulsky, 1855 – Gidó és Szél (1998).
- Laccobius minutus* (Linnaeus, 1758) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Laccobius obscuratus* Rottenberg, 1874 – coll: MTM.
- Laccobius simulatrix* d'Orchymont, 1932 – Gidó és Szél (1998).
- Laccobius sinuatus* Motschulsky, 1849 – Endrődy-Younga (1967), Tóth (1991), Gidó és Szél (1998).
- Laccobius striatulus* (Fabricius, 1801) – Gidó és Szél (1998).
- Laccobius syriacus* Guillebeau, 1896 – Endrődy-Younga (1967), Tóth (1991).
- Enochrus affinis* (Thunberg, 1794) – Gidó és Szél (1998).
- Enochrus bicolor* (Fabricius, 1792) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Enochrus coarctatus* (Gredler, 1863) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Enochrus fuscipennis* (Thomson, 1884) – coll: JPM.
- Enochrus melanocephalus* (Olivier, 1792) – Gidó és Szél (1998).
- Enochrus ochropterus* (Marsham, 1802) – Gidó és Szél (1998).
- Enochrus quadripunctatus* (Herbst, 1797) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Enochrus testaceus* (Fabricius, 1801) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Helochares lividus* (Forster, 1771) – Polinszky (1886), Gidó és Szél (1998).
- Helochares obscurus* (O.F.Müller, 1776) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Cymbiodyta marginella* (Fabricius, 1792) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Chaetarthria seminulum* (Herbst, 1797) – Gidó és Szél (1998).
- Hydrochara caraboides* (Linnaeus, 1758) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Hydrochara flavipes* (Steven, 1808) – Gidó és Szél (1998).
- Hydrophilus aterrimus* Eschscholtz, 1822 – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Hydrophilus piceus* (Linnaeus, 1758) – Polinszky (1886), Gidó és Szél (1998).
- Berosus geminus* Reiche & Saulcy, 1856 – Csabai és Szél (1999).
- Berosus luridus* (Linnaeus, 1761) – Gidó és Szél (1998).
- Berosus frontifoveatus* Kuwert, 1890 – Gidó és Szél (1998).
- Berosus signaticollis* (Charpentier, 1825) – Gidó és Szél (1998).
- Hydraenidae**
- Hydraena palustris* Erichson, 1837 – Gidó és Szél (1998).
- Aulacochthebius narentinus* (Reitter, 1885) – Endrődy-Younga (1967), Tóth (1991).
- Ochthebius minimus* (Fabricius, 1792) – Merkl (1996), Gidó és Szél (1998).
- Limnebius aluta* Bedel, 1881 – Endrődy-Younga (1967), Tóth (1991), Gidó és Szél (1998).
- Limnebius crinifer* Rey, 1885 – Gidó és Szél (1998).
- Limnebius papposus* Mulsant, 1844 – Gidó és Szél (1998).

I. táblázat: Somogy faunájából és Magyarországról ismert vízbogárfajok családonkénti megoszlása

Család	Fajszám	
	Somogy	Magyarország
Haliplidae	13	15
Dytiscidae	78	104
Noteridae	2	2
Gyrinidae	6	9
Spercheidae	1	1
Hydrochidae	5	7
Helophoridae	8	23
Hydrophilidae	61	71
Hydraenidae	6	37
Összesen	180	269

Irodalom

- ÁDÁM, L. 1986: Adephaga of the Kiskunság National Park, II: Dytiscidae-Gyrinidae (Coleoptera). – In: Mahunka, S. (szerk.): The Fauna of the Kiskunság National Park I., Akadémiai Kiadó, Budapest, pp. 143–151.
- ÁDÁM, L. 1992: Faunaterületünk ritkább vízbogarai (Coleoptera: Haliplidae, Gyrinidae, Dytiscidae, Hydroporidae). – Folia ent. hung. 52: 189–195.
- ÁDÁM, L. 1993: Haliplidae, Gyrinidae, Noteridae, Dytiscidae, Laccophilidae and Hydroporidae (Coleoptera) of the Bükk National Park. – In: Mahunka, S. (szerk.): The Fauna of the Bükk National Park I., Hungarian Natural History Museum, Budapest, pp. 77–87.
- ÁDÁM, L. 1994: A Mátra Múzeum bogárgyűjteménye, Rhysodidae-Gyrinidae (Coleoptera). – Folia Hist.-nat. Mus. Matr. 19: 129–136.
- ÁDÁM, L. 1996: A Janus Pannonius Múzeum vízbogár gyűjteménye (Coleoptera: Haliplidae, Gyrinidae, Dytiscidae, Laccophilidae, Noteridae, Hydroporidae). – A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve (1995) 40: 13–17.
- CSABAI, Z. 2000: Vízbogarak kishatározója I. – Vízi természet- és környezetvédelem sor. 15. köt., Környezetgazdálkodási Intézet, Budapest, 277 pp.
- CSABAI, Z., GIDÓ, Zs., JUHÁSZ, P., KISS, B. és OLAJOS, P. 1999: Adatok a Körös–Maros Nemzeti Park illetékességi területének vízbogár-faunájához (Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae, Noteridae, Gyrinidae, Hydrochidae, Helophoridae, Hydrophilidae). – Crisicum II. (A Körös–Maros Nemzeti Park Igazgatóság időszaki kiadványa), 141–155.
- CSABAI, Z., KOVÁCS, T. és AMBRUS, A. 2001: Adatok Magyarország vízbogár-faunájához (Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae, Noteridae, Gyrinidae). – Folia Hist.-nat. Mus. Matr. 25:00–00 (in press).
- CSABAI, Z. és SZÉL, Gy. 1999: Checklist of Spercheidae, Hydrochidae, Helophoridae, Hydrophilidae and Hydraenidae of Hungary (Coleoptera). – Folia ent. hung. 60: 213–230.
- CSIKI, É. 1946: Die Käferfauna des Karpaten-Beckens. I. Band. Allgemeiner Teil und Caraboidea. – In: Tasnádi Kubacska, A. (szerk.): Naturwissenschaftliche Monographien IV. Budapest, 798 pp.
- ENDRÖDY-YOUNGA, S. 1967: Csíboralkatúak - Palpicornia. – In: Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae), VI., 10. Akadémiai Kiadó, Budapest, 97 pp.
- ENDRÖDY-YOUNGA, S. 1968: Neue und weniger bekannte Hydrophiliden aus dem Karpatenbecken (Coleoptera, Hydrophilidae). – Mitt. münch. ent. Ges. 58: 65–77.

- ENDRŐDY-YOUNG, S. 1969: Neue und weniger bekannte Hydrophiliden aus dem Karpaten-Becken. – *Annl. hist.-nat. Mus. natn. Hung.* 61: 215-224.
- GIDÓ, Zs. és SZÉL Gy. 1998: Adatok a Duna-Dráva Nemzeti Park Dráva menti részének vízbogár (Coleoptera: Hydradephaga, Palpicornia, Dryopidae, Elmidae) faunájáról. – *Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat* 9: 189-202.
- HORVATOVICH, S. 1979: Hazánk faunájára új és ritka bogárfajok a Dél- és Nyugat-Dunántúlról (Coleoptera). – *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* (1978) 23: 31-39.
- HORVATOVICH, S. 1980: Hazánk faunájára új és ritka bogárfajok a Dél- és Nyugat-Dunántúlról II. (Coleoptera). – *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* (1979) 24: 33-43.
- HORVATOVICH, S. 1981a: Hazánk faunájára új és ritka bogárfajok a Dél- és Nyugat-Dunántúlról III. (Coleoptera). – *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* (1980) 25: 71-83.
- HORVATOVICH, S. 1981b: A Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzet Cicindelái, Carabidái és Dytiscidái (Coleoptera). – *Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat* 2: 65-79.
- KOVÁCS, T., HEGYESSY, G. és MERKL, O. (2000): Új és ritka bogarak (Coleoptera) Magyarországról II. – *Folia Hist.-nat. Mus. Matr.* 24: 197-203.
- KUTHY, D. 1897: Coleoptera. – In: *A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae)*. Királyi Magyar Természettudományi Társulat, Budapest, 213 pp.
- MERKL, O. 1996: A Balaton vízbogarai (Coleoptera). – *Állatt. Közlem.* 81: 193-198.
- POLINSZKY, E. 1886: Adatok Somogy megye bogárfaunájához. – *Rovartani lapok* 3: 146-148.
- TÓTH, L. 1991: Adatok a Balaton vízbogarainak (Coleoptera) ismeretéhez. – *Folia Mus hist.-nat. Bakonyensis* 10: 51-58.

Catalogue of the aquatic beetle fauna of Somogy county
(Coleoptera: Haliplidae, Dytiscidae, Noteridae, Gyrinidae,
Spercheidae, Hydrochidae, Helophoridae, Hydrophilidae,
Hydraenidae)

ZOLTÁN CSABAI

The first data of aquatic beetles from Somogy county are found in the early paper of POLINSZKY (1886). Other species were mentioned by CSIKI (1946), HORVATOVICH (1979, 1980, 1981A, B), TÓTH (1991), ÁDÁM (1994, 1996) and MERKL (1996). One of the paratypes of *Cercyon hungaricus* Endrődy-Younga, 1968 is from Siófok. Most of the information on aquatic beetles of the county is found in the recently published account of the fauna of the Duna-Dráva National Park (GIDÓ and SZÉL 1998).

At the moment 51 genus, 180 species of water beetles (13 Haliplidae, 78 Dytiscidae, 2 Noteridae, 6 Gyrinidae, 1 Spercheidae, 5 Hydrochidae, 8 Helophoridae, 61 Hydrophilidae, 6 Hydraenidae) are known in the fauna of Somogy county; it is more than 68 percentage of the Hungarian water beetle fauna.

Gyrinus marinus Gyllenhal, 1808 and *Berosus geminus* Reiche & Saulcy, 1856 are known only in Somogy county in Hungary. *Haliplus fulvus* (Fabricius, 1801), *Hydroporus discretus ponticus* Zaitzev, 1927, *Hydroporus hebaueri* Hendrich, 1990, *Hygrotus pallidulus* (Aubé, 1850), *Laccornis kocae* (Ganglbauer, 1904), *Agabus biguttatus* (Olivier, 1795), *Agabus labiatus* (Brahm, 1790), *Agabus nebulosus* (Forster, 1771), *Agabus paludosus* (Fabricius, 1801), *Aulonogyrus concinnus* (Klug, 1834), *Gyrinus marinus* Gyllenhal, 1808, *Hydrochus brevis* Herbst, 1793, *Hydrochus carinatus* Germar, 1824, *Helophorus obscurus* Mulsant, 1844 and *Helophorus redtenbacheri* Kuwert, 1885 were not recorded in Somogy county in the last fifteen years.

Author's address:

Zoltán CSABAI
University of Debrecen
Department of Ecology
H-4010 Debrecen
PO. Box 71.
HUNGARY